

T.C.
TÜRKİYE İNSAN HAKLARI VE EŞİTLİK KURUMU
1.DAİRE KARARI

Başvuru Numarası : 2022/1475
Toplantı Tarihi/Sayısı : 26.12.2023/36
Karar Numarası : 2023/1103
Başvuran : M. İ.
Başvuran Vekili : -
Adres : -
Muhatap Kurum/Kişi : Metris 2 No.lu T Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumu
Muhatap Adres : 15 Temmuz Mah., Eski Edirne Asfaltı Üzeri No: 419, PK
34200 Esenler/İstanbul

I. BAŞVURUNUN KONUSU

1. Başvuranın kaldığı ceza infaz kurumunda dilekçe hakkının dilekçelerinin infaz ve koruma memurları tarafından yok edilmesi suretiyle engellendiği ve bu dilekçelerin üstünün kapatılması amacıyla haksız şekilde disiplin cezalarıyla cezalandırıldığı iddiasına ilişkindir.

II. İNCELEME SÜRECİ

2. Başvuran başvuru dilekçesinde özetle; 4 adet şikâyet dilekçesinin çıkışının yapılmadığını, bu dilekçelerin üstünün kapatılması için haksız şekilde cezalandırıldığını ve 26/8/2022 ve 31/8/2022 tarihlerinde 2 adet dilekçesinin kameraya gösterilerek yok edildiğini iddia etmekte, gereğinin yapılmasını talep etmektedir.

3. Muhatap Metris 2 No.lu T Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumu (Kurum) Müdürlüğünden 17/10/2022 tarihinde alınan yazılı görüş ve eklerinde özetle;

a. Başvuran hakkında 25/8/2022 tarihinde haftalık telefon görüşü yaptığı esnada; telekonferans (birden fazla kişiyle görüşme) yaptığı tespit edildiği, bu olayla ilgili tutanak tanzim edildiği ve başvuran hakkında 13/12/2004 tarihli ve 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun'un 42'nci maddesinin birinci fıkrasının (f) bendince disiplin soruşturması başlatıldığı ve disiplin sürecinin devam ettiği,

b. Aynı görüşmede telefonla görüştüğü kişiye görevli memur hakkında hakaret ve tehdit içeren ifade kullandığının tespit edildiği ve tutanak tanzim edilerek 5275 sayılı Kanun'un 44'üncü maddesinin ikinci fıkrasının (j) bendince disiplin soruşturmaları başlatıldığı ve disiplin süreçlerinin devam ettiği,

c. Başvuranın, hakkında yukarıda bahsi geçen disiplin soruşturmalarını protesto etmek için 26/8/2022 tarihinde dilekçe vererek açlık grevine başladığı ve 9/9/2022 tarihinde açlık grevini sonlandırdığı, 26/8/2022 tarihinde açlık grevi için vermiş olduğu dilekçenin işleme alındığı ve bu tarihli başka bir dilekçesinin bulunmadığı,

ç. Başvuranın; 5/9/2022 tarihli Ceza ve Tevkifevleri Genel Müdürlüğüne, 19/9/2022 tarihli Bakırköy Cumhuriyet Başsavcılığına ve 19/9/2022 tarihli Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumuna yazdığı şikâyet dilekçelerinin işleme alındığının tespit edildiği,

d. Tüm bu hususlar bir bütün olarak değerlendirildiğinde başvuranın şikâyet dilekçelerinin işleme alındığı,

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

başvurana olay tutanaklarına istinaden 3 adet disiplin soruşturması başlatıldığı ve disiplin süreçlerinin devam ettiği, bu itibarla başvuranın 19/9/2022 tarihli dilekçesindeki iddialarının asılsız ve gerçek dışı olduğu, ifade edilmiştir.

4. Muhatabın yazılı görüşüne karşı başvuran tarafından sunulan yazılı görüşte başvuran özetle; Cumhuriyet savcısının adil olmadığını, ilgili muhatap Kurum personeli tarafından dilekçe hakkının engellendiğini iddia etmiş ve Cumhuriyet savcısı, Kurum müdürü ve ilgili personel hakkında şikayetçi olduğunu ifade etmiştir.

III. İLGİLİ MEVZUAT

5. 20/4/2016 tarihli ve 6701 sayılı Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanunu'nun 9'uncu maddesinin birinci fıkrasının (i) bendinde; "*Özgürlüğünden mahrum bırakılan ya da koruma altına alınan kişilerin ulusal önleme mekanizması kapsamındaki başvurularını incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek*" Kurumun görev alanları arasında düzenlenmiştir.

6. Aynı Kanun'un 17'nci maddesinin birinci ve sekizinci fıkralarında; "*özürlüğünden mahrum bırakılan ya da koruma altına alınan kişilerin Kuruma bizzat başvuru yapabileceği*" hükme bağlanmıştır.

7. 24/11/2017 tarihli ve 30250 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanununun Uygulanmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik'in "Gerekçeli kabul edilmezlik kararı" başlıklı 67'nci maddesi şöyledir:

(1) *Ön inceleme aşamasında, başvurunun açıkça dayanaksız olup olmadığı, başvurunun hakkın kötüye kullanımını teşkil edip etmediği, ayrımcılık yasağı ihlalinde kaynaklanan bir zararın bulunup bulunmadığının tespiti açısından incelenebilirliğin esasla birlikte incelenmesi kararlaştırılan başvurulara ilişkin esas inceleme ve araştırma aşamasında söz konusu koşulları taşımayan başvurularla ilgili gerekçeli kabul edilmezlik kararı verilir.*

(2) *Ön inceleme aşamasında incelenabilir bulunan ya da incelenebilirliği esasla birlikte incelenmesi ve araştırılması kararlaştırılan başvuruların 48'inci maddede belirtilen gerekli koşulları taşımadığının anlaşılması halinde de bu başvurularla ilgili gerekçeli kabul edilmezlik kararı verilir."*

IV. DEĞERLENDİRME VE GEREKÇE

8. Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumunun (TİHEK) amacı; insan onurunu temel alarak insan haklarının korunması ve geliştirilmesi, kişilerin eşit muamele görme hakkının güvence altına alınması, hukuken tanınmış hak ve hürriyetlerden yararlanmada ayrımcılığın önlenmesi ile bu ilkeler doğrultusunda faaliyet göstermek, işkence ve kötü muameleyle etkin mücadele etmektir.

9. 6701 sayılı Kanun'un 9'uncu maddesinde; insan hakları ihlallerini resen incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek, ayrımcılık yasağı ihlallerini resen veya başvuru üzerine incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek, özgürlüğünden mahrum bırakılan ya da koruma altına alınan kişilerin ulusal önleme mekanizması kapsamındaki başvurularını incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek Kurumun görevleri arasında sayılmıştır.

10. Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'nın 17'nci maddesinin üçüncü fıkrası ve Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'nin 3'üncü maddesi herhangi bir sınırlama öngörmeksizin işkence, insanlık dışı ve onur kırıcı muamele ve cezaların yasaklanmasının mutlak mahiyetini belirtmektedir. Kötü muamele yasağının mutlak mahiyeti Anayasa'nın 15'inci maddesi kapsamında belirtilen savaş veya ulusun varlığını tehdit eden başka bir genel tehlike halinde dahi istisna öngörmemiştir. Aynı şekilde Sözleşme'nin 15'inci maddesi benzer bir düzenleme ile kötü

muamele yasağına ilişkin herhangi bir istisna öngörmemiştir (Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi (AİHM), *Selmouni/Fransa*, B. No: 25803/94, 28/7/1999, para. 95; *Assenov ve diğerleri/Bulgaristan*, B. No: 24760/94, 28/10/1998, para. 93.).

11. AİHM, kötü muamele konusundaki iddiaların uygun delillerle desteklenmesi gerektiğini belirtmektedir (AİHM, *Klaas/Almanya*, B. No. 269, 22/9/1993, para. 30). Mahkeme, bir delilin değerlendirilmesinde “makul kuşkunun kalmaması” şeklindeki kanıtlama standardını kabul etmektedir; ancak Mahkeme böyle bir kanıtlamaya yeterince güçlü, açık ve tutarlı çıkarsamalardan veya aynı biçimde çürütülememiş karinelere de varılabileceğini eklemektedir (AİHM, *İrlanda/Birleşik Krallık*, B. No. 25, 18/1/1978, para. 161). Bununla birlikte, Anayasa Mahkemesi (AYM) de iddia edilen olayların gerçekliğini tespit etmek için soyut iddiaya dayanan şüphe ötesinde makul kanıtların varlığı gerektiğinden bir kanıtın ancak yeterince ciddi, açık ve tutarlı emarelerden ya da aksi ispat edilmemiş birtakım karinelere oluşabileceğinin ve bu hususlara ek olarak kanıtlar değerlendirilirken ilgililerin süreçteki tutumlarının da dikkate alınması gerektiğinin altını çizmektedir (AYM, *Turan Günana*, B. No: 2013/3550, 19/11/2014, para. 33).

12. Başvuran, anılan dilekçelerinin yok edilerek Kurumdan çıkışlarının engellendiğini ve bu olayın üstünün örtülmesi amacıyla haksız yere cezalandırıldığını iddia etmiştir. Muhatap Kurum, başvuranın dilekçelerinin çıkışlarının yapıldığına ilişkin olarak başvuran tarafından yazılan bazı dilekçelerin muhatapları olan Ceza ve Tevkifevleri Genel Müdürlüğüne, ilgili Başsavcılığa ve TİHEK’e gönderildiğini belirtmiş bunun yanı sıra dilekçelerin çıkışlarının Kurum tarafından yapıldığını, dilekçelerinin Kurumdan çıkmadığı iddialarının gerçeği yansıtmadığını belirtmiştir. Ayrıca muhatap Kurum, başvuranın telefon görüşmesi sırasında telekonferans yaptığı, Kurum personeline hakaret ve tehdit ettiği gerekçesiyle başvuran hakkında disiplin soruşturmaları başlatıldığını ifade etmiştir. Yine Kurumdan elde edilen bilgi ve belgeler arasında başvuranın anılan disiplin cezalarına karşı şikayet ve itiraz yoluna gittiği ve ilgili İnfaz Hakimliğince alınan disiplin cezasının fazla bulunarak 10 günden 3 güne düşürülse de Kurum kararına karşı şikayetin uygun görülmeyle reddedildiği ve buna karşı da başvuranın itirazının ilgili Ağır Ceza Mahkemesince reddedildiği görülmüştür.

13. Anayasa’nın “Dilekçe hakkı” başlıklı 74’üncü maddesi uyarınca “Vatandaşlar ve karşılıklılık esası gözetilmek kaydıyla Türkiye’de ikamet eden yabancılar, kendileriyle veya kamu ile ilgili dilek ve şikayetleri hakkında, yetkili makamlara ve Türkiye Büyük Millet Meclisine yazı ile başvurma hakkına sahiptir.” Başvuranın iddiası ve muhatap Kurumun yazılı görüşü ilgili mevzuat kapsamında değerlendirilmiştir. Başvuran tarafından bazı Kurum infaz ve koruma memurunca anılan dilekçelerinin yok edildiğini iddia ettiği ancak dilekçelerin hangi sebeple yok edildiğine, dilekçelerin hangi kurum ya da kuruluşlara ve hangi amaçlarla gönderilmek üzere yazıldığına ve dilekçelerin yok edilmesine sebep varsa bu sebebin ne olduğuna ve dilekçelerin içeriğine ilişkin bilgilerin başvurusunda ve yazılı görüşünde yer almadığı bunlar ışığında başvuranın iddiasının somut delillerle desteklenmediği ayrıca anılan Genel Müdürlüğe, Başsavcılığa ve TİHEK’e konuya ilişkin sunmuş olduğu dilekçelerin çıkışlarının Kurum tarafından yapıldığı, bu sebeplerle iddianın açıkça dayanaktan yoksun olduğu ve gerçeği yansıtmadığı anlaşılmıştır.

14. Aynı şekilde söz konusu dilekçelerinin Kurumdan çıkartılmamasının üstünün örtülmesi amacıyla haksız yere cezalandırıldığı iddiasının ise ilgili İnfaz Hakimliği ve Ağır Ceza Mahkemesi tarafından reddedildiği, bu kararlardan başvuranın yaptığı sesli telefon görüşmesi sırasında personel ile münakaşaya girdiğinin güvenlik kamera kayıt tutanağında yer aldığı ve personele “lavuk” şeklindeki hakareti ve personeli tehdidi sebebiyle cezalandırıldığı, üst sınırdan 10 Gün Hücreye Koyma disiplin cezası ile cezalandırılmasına sebep ağırlıkta bir durum olmadığı anlaşılacak 3 Gün Hücreye Koyma disiplin cezası ile cezalandırıldığı görülmüştür. Bunlar doğrultusunda başvuranın iddiaların gerçeği yansıtmadığı anlaşılmıştır.

15. Sonuç olarak, yukarıda açıklanan nedenlerle başvurudaki söz konusu bazı dilekçelerinin yok edildiği ve maruz kaldığı disiplin cezalarının haksız olduğu ile ilgili iddialarının kötü muamele yasağı kapsamında açıkça dayanaktan yoksun olduğu değerlendirilmektedir. Bu çerçevede, 20/4/2016 tarihli ve 6701 sayılı Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanunu'nun 9'uncu maddesinin birinci fıkrasının (i) bendi ve Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanununun Uygulanmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik'in 67'nci maddesi kapsamında kabul edilmez olduğu kanaatine varılmıştır.

V. KARAR

A. Başvurunun KABUL EDİLMEZ OLDUĞUNA,

B. Kararın taraflara tebliğine ve KAMUOYUNA DUYURULMASINA,

C. Karara karşı tebliğ tarihinden itibaren 60 gün içerisinde Ankara İdare Mahkemesine başvurulabileceğine,

26/12/2023 tarihinde, OY BİRLİĞİYLE, karar verildi.

e-imzalıdır

Av. Aليşan TIRYAKI
Daire Başkanı

e-imzalıdır

Dilek ERTÜRK
Üye

e-imzalıdır

İsmail AYZAZ
Üye

e-imzalıdır

Yunus Emre KARAOSMANOĞLU
Üye

e-imzalıdır

Av. Zennure BER
Üye